

שבת חנוכה - פרשת מקץ תשע"ט

סיפורי מעשיות – בוקר שבת קודש

בשבת קודש בבוקר דיבר מהר"י נ"י דיבורים נוראים ונפלאים בסיפורי מעשיות של רביז"ל בהסיפור של הבערגיר ועני, מעשה י' דף רי"א עיי"ש.

ומספר רביז"ל: **והעני הזה, שנעשה יעדניראל, היה מצליח יותר ויותר.**

והנה אנו רואים מכל הסיפור הזה, שהעני עלה כל פעם לגדולה יותר ויותר, וזה לימוד על כל אדם לבל יתייאש אפילו שנמצא בתכלית המדריגה התחתונה. כי כשהאדם לוקח תכלית הירידה שלו ואינו מאבד עצמו, רק מחזק את עצמו בכל כוחותיו, לבסוף זוכה אחר כך לעלות לגדולה, כאשר ראו מהסיפור הזה שהעני עלה לגדולה יותר ויותר.

כי 'תפלה של עני' זה מאד מאד חשוב בשמים! וכמובא בזוהר (בלק קצה) ג' אינון דְּאִקְרוּן תְּפִלָּה. (תהלים צ) **תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה** אִישׁ הָאֱלֹהִים, תְּפִלָּה דָּא דְּלֵית כְּגִינֵיהּ בְּבַר נָשׁ אַחֲרָא. (תהלים פו) **תְּפִלָּה לְדָוִד**, תְּפִלָּה דָּא אִיהִי תְּפִלָּה, דְּלֵית כְּגִינֵיהּ בְּמַלְכָּא אַחֲרָא. **תְּפִלָּה לְעָנִי**, תְּפִלָּה אִיהִי מֵאינוּן ג'. מַאן חֲשִׁיבָא מִכֻּלְּהוּ? הֲוֵי אֵימָא **תְּפִלָּה דְּעָנִי**. תְּפִלָּה דָּא, קָדִים לַתְּפִלָּה דְּמֹשֶׁה. וְקָדִים לַתְּפִלָּה דְּדָוִד, וְקָדִים לְכָל שְׁאַר צְלוֹתִין דְּעָלְמָא, עיין שם בזוהר שמסביר שהתפלה של העני קודמת להתפלה של משה, והתפלה של דוד. כל כך חשובה תפלת העני. כי כשהעני יושב ומתפלל ובוכה להקדוש ברוך הוא על מה שעובר עליו, הקדוש ברוך הוא שָׁם את כל התפילות בצד, ולא נותן להם לעבור, עד שמסיים עם התפלה של העני, והקדוש ברוך הוא יושב עם העני לבד ושומע לו. עיין שם כל זה בדברי הזוהר.

ומסביר מוהרנ"ת ז"ל ומוסיף על זה ואומר, ומה אם אדם בוכה על צרותיו בגשמיות כל כך מחשיב הקדוש ברוך הוא תפילתו עד שלא נותן לשום תפלה לעבור עד שמסיים עם העני, ומקשיב לו כמו בחדר פרטי, מכל שכן וקל וחומר כשהאדם מרגיש את עצמו עני ברוחניות ובוכה להקדוש ברוך הוא על עניותו ברוחניות ומתחנן לפניו יתברך שירחם עליו וירחיב לו כבר ברוחניות, על אחת כמה וכמה שהקדוש ברוך הוא שם את הכל בצד, ומוריד את עצמו אליו ומקשיב לקול תפילתו, ובוודאי יהיה לו ישועה.

ומספר רביז"ל: **והיה שולח אותו הקיסר להמלחמה, והצליח מאד בכל פעם.** רבינו ז"ל אומר הלשון 'מלחמה', וזה קשור מאד לימי חנוכה שאומרים אצל 'ועל הנסים' הלשון 'ועל המלחמות', ולכאורה קשה למה מתחילים עם שאר הלשונות ורק לבסוף מזכירים 'ועל המלחמות', הלא היה צריך להתחיל עם 'המלחמות', ואחר כך להזכיר 'ועל הנסים, ועל הפרקן, והגבורות, והתשועות', כי הרי מקודם היה המלחמה, ואחר כך היה הנסים שנושעו משונאיהם ונעשה להם נסים? ואם כן לכאורה קשה למה השאירו את זה לבסוף?

אלא מובא בתיקוני זוהר (תיקונא תליסר) מְתַל לְמַלְכָּא דַּהֲוָה לֵיהּ דִּינָא וּקְרָבָא בְּשַׁבְעִין אוּמִין, וְלָא הֲווֹ יָדְעִין מָאן נָצַח דִּינָא, וְשָׁאֲלִין לֵיהּ מָאן נָצַח דִּינָא? אָמַר תִּסְתַּכְּלוּן בְּאִלֵּין דִּרְשִׁימִין בְּמָאנֵי קְרָבָא בִּידַיְיהוּ, וְתִנְדְּעוּן מָאן נָצַח דִּינָא; כי מיהו המנצח האמיתי? זה שאוחז את הכלי מלחמה בידו.

כי האדם צריך להיות מוכן תמיד למלחמה, וכמו שכתוב (משלי כא, לא) "סוּס מוּכָן לְיוֹם מִלְחָמָה וְלַה' הַתְּשׁוּעָה" שהאדם צריך להיות תמיד **מוכן להמלחמה** מלחמת היצר שלו, ולא יניח את הכלי זיין, שהוא התפלה, כמו שרביז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ב') שֶׁעִקַּר כְּלֵי זֵינוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ הוּא הַתְּפִלָּה, וְכָל מִלְחַמְתּוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה וְכָל הַכְּבִישׁוֹת שֶׁיִּכְבֹּשׁ הַכֹּל מֵהַתְּפִלָּה; ועל ידי שהאדם אינו מניח את הכלי זיין מידו, וידו נטויה עם כלי זיינו זו התפלה לנצח את היצר הרע שלו, על ידי זה **וְלַה' הַתְּשׁוּעָה** שהקדוש ברוך הוא יעזור לו לנצח את המלחמה שלו, והוא המנצח האמיתי, ואדם כזה יעלה מעלה מעלה.

וזה מה שרביז"ל מספר לנו: **ונשא אותו עוד יותר למעלה למעלה, והיה הולך ומצליח מאד, עד אשר נסתלק שם הקיסר, ונתיעצו כל בני המדינה לעשות אותו לקיסר, ונתקבצו כל השרים והסכימו כולם, שהוא יהיה קיסר. ונעשה קיסר (הינו העני הנ"ל נעשה קיסר), והיה לוחם מלחמות, והיה מצליח מאד. וכבש מדינות, והיה לוחם ומצליח וכובש והולך, עד ששאר המדינות נתיעצו למסר תחת ידו ברצון טוב, כי ראו הצלחתו הגדולה, שכל היפי של העולם וכל המזל של העולם אצלו, על כן נתקבצו כל המלכים והסכימו, שהוא יהיה קיסר על כל העולם.**

וזה מה שכתוב (תהלים קיג, ז) "מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן", "לְהוֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ" כי דייקא כשאדם מחזיק את עצמו לעפר, אזי יש לו תקומה, שזה פירוש 'מקימי מעפר' וכו', כי כשאדם יודע שאין לו כלום רק הקדוש ברוך הוא, אזי הוא יעלה מעלה מעלה, וגם משיח אין לו כלום רק יסורין ועניות ודחקות וכו', וכמו שכתוב (זכריה ט, ט) "הִנֵּה מַלְכֵּךְ

יָבוֹא לָךְ צַדִּיק וְנוֹשָׁע הוּא עָנִי וְרֹכֵב עַל חֲמוֹר" וגו', אבל לבסוף הוא ימלוך על כל העולם, כמו שכתוב אצל מלכות משיח שיהיה המלכות שלו על כל העולם כולו, וכמו שכתוב (ישעיה יא, י) "וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא שֹׁרֶשׁ יִשַׁי אֲשֶׁר עֹמֵד לְנֵס עַמִּים אֵלָיו גּוֹיִם יִדְרֹשׁוּ וְהָיְתָה מְנֻחָתוֹ כָּבוֹד", כי משיח ימלוך על כל העולם, דייקא על ידי שמחזיק את עצמו לכלום, ומשפיל את עצמו וכו', כנ"ל.

ונתנו לו כתב באותיות של זהב: ומפרש מוהרא"ש בספר "נהרי אפרסמון" זה"ב זה מרמז נגד ז' מדות, **ה'** נגד המלכות, **ב'** נגד החכמה ובינה, שזה פרצוף כל העולמות. היינו על ידי שבכה כל כך לפניו יתברך ועשה את עצמו עני, זכה להתעלות עד שנעשה מלך על כל העולם כולו, וכמו שמובא בזוהר (פקודי רלב:) על דוד המלך שתמיד היה משפיל את עצמו לגבי הקדוש ברוך הוא ודייקא על ידי זה זכה שהקדוש ברוך הוא הגביהו למעלה מכולם.

הקדוש ברוך הוא יעזור שנזכה תמיד להחזיק את הכלי זיין זו התפלה בידינו, ועל ידי זה ננצח את המלחמות שלנו, ושנזכה להתפלל אליו יתברך תמיד ולהתחזק מתוך העניות והדחקות שלנו ברוחניות ובגשמיות, ועל ידי זה דייקא נזכה לכל הישועות, והקדוש ברוך הוא יעלה אותנו מעלה מעלה, ונזכה לכל טוב סלה, אמן.

סעודה שלישית - סעודת רעוא דרעוין

בסעודת שלישית סעודת רעוא דרעוין פרשת מקץ - חנוכה דיבר מהר"י נ"י דבורים נוראים ונפלאים מאד, מענין השלש תאוות המוזכר בדברי רבינו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קס"ג) וגם מענין חנוכה.

פתח ואמר מהר"י נ"י, רבינו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קסג) לִפְעָמִים מַנָּח הַדִּבּוּר ומוּכָן לָצֵאת, וְאֵינוֹ יוֹצֵא דֶּרֶךְ הַפֶּה כִּי - אִם דֶּרֶךְ הָעֹרֶף, (וּמַמָּשׁ אֶפְשָׁר לִשְׁמֹעַ כַּמָּה פְּעָמִים שֶׁהַדִּבּוּר אֵינוֹ יוֹצֵא דֶּרֶךְ הַפֶּה רַק דֶּרֶךְ הָעֹרֶף): **כִּי יֵשׁ שָׁלֹשׁ קְלִפּוֹת**, וְהַקְּלִפּוֹת רוֹצִים תָּמִיד לִתְפֹּס הַדִּבּוּר לְעַצְמָם, בִּפְרָט דִּבּוּר הַקָּדוֹשׁ מֵאָדָם גָּדוֹל, כִּי אֶצְלָם כָּל הַדִּבּוּרִים יָפִים וְנָאִים וַחֲשׁוּבִים, וְרוֹצִים לְתָפְסָם, מִכָּל - שֶׁכֵּן כְּשֶׁהַדִּבּוּר נָאֶה בֶּאֱמֶת וכו' **כִּי הַשָּׁלֹשׁ קְלִפּוֹת הֵם שַׂר הָאוֹפִים וְשַׂר הַמַּשְׁקִים וְשַׂר הַטַּבָּחִים**, שֶׁהֵם תַּאֲוֹת **אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה**. וּפַרְעֹה הוּא אוֹתִיּוֹת הָעֹרֶף שֶׁעוֹמֵד אַחֲוֹרֵי הַקְּדֻשָּׁה וְתֹכֶף שֶׁרוֹאִין הַשְּׁלֹשָׁה שָׂרִים הַנַּ"ל, שֶׁהֵם שָׂרֵי פַּרְעֹה, אֶת שָׂרָה שֶׁהוּא הַדִּבּוּר, אָזַי יָפֶה וְנָאֶה בְּעֵינֵיהֶם, וְתוֹפְסִים אוֹתוֹ לְפַרְעֹה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית י"ב): "וַיִּרְאוּ אוֹתָהּ שָׂרֵי פַרְעֹה וַיְהַלְלוּ אוֹתָהּ אֶל פַּרְעֹה" כִּי הַשְּׁלֹשָׁה שָׂרִים הַנַּ"ל הֵם קָנֶה וּשֵׁשׁ וּוְרִידִין, וְתוֹפְסִין הַדִּבּוּר לְהָעֹרֶף, עיין שם כל זה בדברי רבינו ז"ל.

כי הנה מבואר בדברי רבינו ז"ל בתורה זו, שעיקר היופי של האדם הוא הדיבור שלו, ועל ידי הדיבור של האדם יכול לזכות להגיע לכל הקדושות שבעולם, וכמו שלימד אותנו רבינו ז"ל את גודל מעלת התפלה והתבודדות, שעל ידי שהאדם מפרש כל שיחתו לפני השם יתברך בתמימות ופשיטות גמור, אין דרגא בעולם שלא יוכל להגיע אליו (עיין לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קיא); ומחמת שהס"מ והקפילות יודעים את גודל מעלת יופי הדיבור, לכן הם עושים כל מיני פעולות שבעולם לעכב ולמנוע הדיבור מלצאת מפי האדם.

ואלו הם כלליות קליפות 'מצרים', ששם היה גלות הדיבור, כמובא בדברי רבינו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן עד) שמצרים נקראים על שם מצר-**ים** החכמה, שבא על ידי גלות הדיבור, שהאדם אינו זוכה לדבר אל השם יתברך, ואז המוח שלו בְּמֵצַר ובדוחק גדול, ואז עובר עליו מה שעובר.

ועיקר הגאולה ממצרים היה על ידי הלימודים הקדושים של משה רבינו שלימד אותם איך לדבר אל הקדוש ברוך הוא. והגאולה מפרעה אותיות **פה רע** שלוקח כל הדיבורים הקדושים של נשמות ישראל, ומכניס אותם בגלות - על ידי הצדיק נעשה **פסח**, **פה סח**, שהתחיל הפה לדבר אל הקדוש ברוך הוא, שעל ידי זה יצאו ממצרים לחירות עולם.

והנה מבואר בדברי רבינו ז"ל בתורה זו שעיקר השרים והקליפות שבמצרים שלוקחין וגוזלין את הדיבור מנשמות ישראל, הם **שר האופים**, **שר המשקים**, **ושר הטבחים**, והם כלליות **תאוות אכילה ושתיה**, כי על ידי שהאדם נשקע בתאות אכילה, וכל מוחו תמיד עסוק להכניס בפיו כל

מה שלבו חפץ, על ידי זה קשה לו מאד לדבר אל הקדוש ברוך הוא, וכמו שאיתא בזוהר הקדוש (שמיני מא.) על הפסוק (משלי כא, כג) שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ, שעל ידי שהאדם שומר מה שמכניס בפיו באכילה, ומדקדק לאכול בכשרות גדול, על ידי זה ניצול מצרות נפשו, ממיצר המוחין, וזוכה לדבר אל השם יתברך באור גדול.

יוסף הצדיק הוא כבר זכה לעמוד בנסיון של אכילה וניאוף, כי היה לו פי שנים על ידי עבודת התפלה, ולכן היה יותר גדול מֵאֶחָיו, וכמו שאמר לו יעקב אבינו (בראשית מח, כב) "וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׁכֶם אַחַד עַל אַחֶיךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי" ולכן מן השמים סיבבו שכולם יבואו אל יוסף לחדש הכוחות, כי יוסף היה שלימות קדושת הברית, וכח התפלה, ולכן היה יכול להכניע את שלש שָׂרוֹת, והיה יכול לילך למצרים להכניע את הפה רע של פרעה, ולכן גם באו האחים הקדושים דייקא אל יוסף, בשביל התיקון.

והנה יוסף הצדיק שהוא היה 'צדיק יסוד עולם', הוא נבחן ונתנסה על ידי שלש קליפות אלו, כי הוא נמכר למצרים לפוטיפר שר הטבחים, שלבסוף שָׁמוּ אותו בבית הסוהר, ושם היה לו עסק עם שר האופים ושר המשקים, נמצא שנתנסה מאד על ידי שלש קליפות האלו. אבל הוא התגבר על כולם.

כי כשהיה בבית פוטיפר שר הטבחים תמיד דיבר רק אל הקדוש ברוך הוא וכמו שכתוב (בראשית לט, ג) "וַיַּרְא אֲדֹנָיו כִּי הוי"ה אִתּוֹ", ופירוש רש"י סם שמיס שגור בפיו; ובמדרש איתא (תנחומא וישב) שלא היה שמו של הקדוש ברוך הוא זז מפיו; שלא הפסיק לדבר או אל הקדוש ברוך הוא, או מן הקדוש ברוך הוא.

נמצא שיוסף הצדיק לא התפעל כלל מהקליפה של שר הטבחים שזהו כלליות תאוות אכילה על ידי אכילת בשר שלא לשם שמים.

ואחר כך כששמו את יוסף בבור הגיע אליו שר האופים ושר המשקים, שהם כלליות תאות אכילה, במעשה אופה, ושתיית יין ומשקה המשכר, שעליו הזהירנו רבינו ז"ל לא לשתות שום משקה המשכר, כי אם יין לקידוש ולהבדלה (עיין לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ו); וגם משני קליפות אלו לא התפעל יוסף הצדיק כלל, רק דיבר אתם כפי ענינם, ושיחק אתם כפי דעתם, ואפילו כשהיו בעצבות ועצובים, הוא החיה אותם, עד שפתר להם חלומם והגיע להם מה שהיה צריך להגיע.

הרי שיוסף הצדיק התגבר על קליפות אלו בתכלית השלימות, ועל ידי זה זכה לנקות את עצמו מכל תאוות עולם הזה, כי הרי מקודם זכה לעמוד בנסיון קשה של תאוות ניאוף עם אשת פוטיפר וכו'. וגם מתאות ממון יצא, שהרי היה עבד, וכל מה שקנה עבד קנה רבו, הרי שלא היה שייך אצלו חמדה אחר הממון. ולבסוף גם זכה לצאת לגמרי מתאוות אכילה, וכמו שסיפר רבינו ז"ל על עצמו (שבחי הר"ן סימן טז) שמקודם התגבר מאד על כל התאות, והכניס כל התאוות בתוך האכילה שלו, ולבסוף שבר גם את זה בתכלית השלימות; וכך היה יוסף הצדיק שנתנסה על ידי שלש קליפות אלו של תאות אכילה, ולבסוף יצא מהן לגמרי.

על כן מצינו דבר נפלא, שבכל הפרשה מוזכר שאחי יוסף באו למצרים "**לִשְׁבָּר אֹכֶל**", מה שהלשון הוא מאד תמוה, מה שלא מצינו לשון כזה בכל מקום שהם באו אל יוסף **לשבר אכל**? אבל על פי הנ"ל מובן שהשבטים הקדושים ירדו אל מצרים גם כן להשלים עצמם להוציא כל הקדושות הגנוזות שם, והם גם רצו לזכות אל תכלית הקדושה לצאת מכל התאוות לגמרי, ולכן באו אל יוסף "**לשבר אכל**" היינו "לשבור תאוות אכילה", ועל ידי זה יזכו להיות קשורים ודבוקים בהשם יתברך באמת. אבל יוסף הצדיק עדיין בחן אותם איפה הם עומדים בכל התאוות ואמר להם "**לא, כי ערוות הארץ באתם לראות**" היינו שאולי עדיין לא תיקנתם את התאוות האחרות, והם ענו לו **כנים אנחנו** וגו', שאנחנו כבר יצאנו מתאווה זו, ואנחנו רוצים לזכות "**לִשְׁבָּר אֹכֶל**" לשבור את תאוות אכילה לגמרי שעל ידי זה זוכים לצאת מכל מיני בושות וחרפות, ולזכות למדת האמת (עיין לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן מז), ולבסוף יוסף הצדיק אמר להם "**וְאֶת רַעֲבוֹן בָּתֵּיכֶם קְחוּ וָלֵכוּ**" שהכיר שהם אחזו בתיקון תאוות אכילה, וכמו שאמר יוסף אחר כך, "**מַלֵּא אֶת אַמְתְּחֹת הָאֲנָשִׁים אֹכֶל כַּאֲשֶׁר יוּכְלוּן שְׂאֵת**" היינו שהם כבר הגיעו לשלימות קדושת האכילה, והיו יכולים לחזור הביתה ולעסוק בעבודתם בשלימות.

ועל פי זה מובן גם כן מאד את מעשה הפלא שבכל פעם החזיר להם יוסף את כֶּסֶף שִׁבְרוֹן בְּתוֹךְ אַמְתְּחֹתֵיהֶם, והם לא ידעו איך מגיע להם כספם בחזרה? אבל בזה נבחנו ונתנסו בענין של תאוות ממון אם הם יחמדו ממון שאינו שלהם, והם עמדו בנסיון והחזירו את הכסף שאינו שלהם. והם לא הבינו שהכסף שנותנים לצדיק תמיד מגיע הכל בחזרה, וכמו שפעם אמר רבינו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קנ) "אצל מי שאני לוקח ומקבל ממון וכיוצא, אני נותן" שכל הכסף שנותנים לצדיק זה כמו זריעה בארץ טובה שהכל צומח וגודל בכפל כפליים (עיין לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ע'), וכשהם חשדו שיחשדו אותם בגניבה היו מוכנים להחזיר את כל הכסף. אבל יוסף הצדיק אמר להם (בראשית מג, כג) "**אַל תִּירָאוּ אֱלֹקֵיכֶם וֵאלֹקֵי אֲבִיכֶם נָתַן לָכֶם מַטְמוֹן בְּאַמְתְּחֹתֵיכֶם כַּסְפְּכֶם בָּא אֵלָי**" היינו כי הכסף שנותנים להצדיק הכל הולך בחזרה, ובזה הבחין יוסף הצדיק שהם יצאו לגמרי מתאות ממון, ועשו תשובה על מה שחשד אותם בתחילה, כמובא ברש"י על הפסוק (בראשית לז, ב) "**וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דִּבָּתָם רָעָה אֶל אֲבִיהֶם**" ופירש רש"י כל רעה שהיה רואה בהן בא להגיד, שמוכרים אבר מן החי, ומזלזלין בבני השפחות לקרותן עבדים, ומשודים על העריות; שזה רמז על הג' תאוות '**אוכלין אבר מן החי**' זה תאוות אכילה, שלא יכולים להמתין עד שהבשר מוכשר כראוי. '**וחשודים על העריות**' זה תאות ניאוף. '**ומזלזלין בבני השפחות**' זה תאות כסף, כי הלא כל מה שקנה עבד קנה רבו, נמצא שעבד ושפחה אין להם כסף לעצמם, ולכן זלזלו בהם. ועכשיו שהגיעו אחיו למצרים הם נבחנו ונתנסתו בכל התאוות האלו, והכיר יוסף הצדיק שהם עשו תשובה שלימה על הכל.

וזהו ענין אור ימי חנוכה הקדושים שלחמנו כנגד קליפת יון הטמא, שהם פרצו חומות ירושלים, שהוא פירצה ב'ירא שלם' היינו ביציאה מכל הג' תאוות האלו, כי ירושלים הוא שלימות היראה, היינו כשזוכים לצאת מתאות אכילה, ניאוף, ממון, (עיין לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן א').

ושמענו כמה פעמים מפי מוהרא"ש ז"ל לבאר מה שנמצא בדברי רבינו דברים שנראים כסותרים זה את זה, במקום אחד אומר רביז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן סב) רָאשֵׁי הַתַּאֲוֹות הֵם שְׁלֹשָׁה שָׂרֵי פַּרְעֹה, 'שַׂר הַמַּשְׁקִים' וְ'אוֹפִים' וְ'טַבָּחִים', שֶׁהֵם: 'קָנָה' וְ'וֵשֶׁט' וְ'וְרִידִין', שֶׁהֵם בְּחִינַת תַּאֲוֹות אֲכִילָה וּשְׁתִיָה, שֶׁהֵם רָאשִׁים, שֶׁכָּל הַתַּאֲוֹות נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם, עיין שם. ובמקום אחר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ב') אומר רביז"ל שעיקר יצרא בישא על עריין; שעיקר היצר הרע הוא בתאות ניאוף. ובמקום אחר (סיפורי מעשיות סיפור יב מהבעל תפלה) אומר רבינו ז"ל ששמעו מהמלך שמכל התאוות יכולים להוציא את האדם חוץ מתאוות ממון; וצריך להבין איך ענינים אלו משתווים זה עם זה?

אלא הסביר מוהרא"ש ז"ל שראשי התאוות הם תאות אכילה ושתיה שהם מתחילין על פי רוב באדם בילדותו ובצעירותו, שרגיל לאכול כל מה שעיניו רואות, ועדיין קשה לו מאד להתגבר על תאות אכילתו, ואם חס ושלום אינו נזהר מאד בכשרות המאכלים וכו', זה גורם לו אחר כך לידי התגברות של תאות ניאוף, שגם כן מכונה בשם 'לחם', כמו שכתוב (משלי ו, כו) "כִּי בְעַד אִשָּׁה זוֹנָה עַד כִּכַּר לָחֶם" כי אם אדם אינו זוכה לשבור תאות אכילה, זה יכול להביא אותו לידי תאות ניאוף חס ושלום.

אבל מכל התאוות עדיין יכולים להוציא את האדם ולהחזירו בתשובה. אבל אם אחר כך נופל גם לידי תאות ממון חס ושלום, אזי כבר אי אפשר לו להוציאו מתאוותו, כי אדם שנכנס לתאוות ממון, אזי אין לו זמן לשמוע דברי מוסר ותוכחה, כי כל זמן שלא נפל לתאוות ממון בוודאי יש לו חרטה ובושה מכל מה שעובר עליו מצד תאות אכילה ותאות נשים, והוא רוצה לשמוע חיזוק ועצות נכונות איך לצאת מתאוותיו. אבל מיד שנופל גם לתאוות ממון, הרי נסתם מוחו ולבו מלשמוע דברי תוכחה ודרכי התשובה, ואז כבר אי אפשר לו לצאת מתאוותיו.

על כן כולם צדקו יחד, כי תחילת וראשי התאוות הם תאות אכילה ושתיה, וזה גורם אחר כך ליפול לתאות ניאוף רחמנא ליצלן, ואחר כך זה גורם ליפול לתאות ממון, ואז כבר קשה לו מאד לזוז ולצאת ממקומו לעשות תשובה.

על כן נבחנו השבטים הקדושים בכל ענינים אלו, והם באו למצרים "לשבר אוכל" היינו **לשבור את תאות אכילה**. ושמרו על עצמם מאד מלהכשל **בערוות הארץ**, היינו בטומאת מצרים שהיה מקור הטומאה בימים ההם, כמובא ב"תנא דבי אליהו" (פרק ז'). ונבנחו בענין **תאות ממון**, ובכל פעם מצאו הכסף שלהם באמתחותיהם, והחזירו אותו בלי לנגוע בממון שאינו שלהם. הרי הראו את קדושתם והתחזקותם שעומדים חזק על המשמר לא ליפול בשום אחד מתאוות עולם הזה, רק לזכות להתגבר בקדושה גדולה.

ולכן עכשיו בימי חנוכה הקדושים שאנחנו חוזרים לבנות את כל הפרצות שפרצו היוונים בחומות ירושלים שרצו להטיל פגם בנשמות ישראל שיפלו בתוך ג' תאוות האלו, והצדיקים שבדור התגברו בכח גדול להוציא אותם מן המקדש ומירושלים, ולחזור ולבנות החומות "והמוחות" שהיוונים פרצו בהם, על זה אנחנו חוגגים את ימי חנוכה הקדושים עם סעודות קדושות, שמצד אחד הם סעודת הרשות, אבל מצד שני כשאומרים בהם זמירות שירות

ותשבחות, ומהללים להשם יתברך, הם נעשים סעודת מצוה, והם מתקנים תאוות אכילה ושתיה, וכמו שמרומז בפרשת השבוע על הפסוק (בראשית מג, טז) "וּטְבֹחַ טֶבַח וְהָכֵן" ואיתא בספרים הקדושים שמכאן רמז על סעודת חנוכה באותיות **ט'ב'ח' ו'ה'כ'ן'**, שיש כאן צירוף של **טוב חנוכה**, שעל ידי סעודות קדושות אלו הנוהגים בכל תפוצות ישראל, זוכים לאורו של חנוכה, ואף על פי שהם סעודת הרשות, וכמו שמרומז שם בדברי רש"י וז"ל "ומין טבוח לשון גווי" עיין שם, היינו שאינו סעודת חיוב, אבל על ידי שעושים סעודת הרשות עם דברי שבח והלל להקדוש ברוך הוא ודברי תורה, מהפכין כל הרשות למצוה גדולה, ובזה **מתקנין תאוות אכילה**.

והתיקון לתאות ניאוף: הוא על ידי מצוות ברית מילה, שעליו התגבר קליפת יון ביותר ורצה לבטל מצות מילה מישראל, אבל הצדיקים שבדור התגברו בכח גדול, והחזירו את מצות מילה על תילה, להראות קדושתן של ישראל, שהם חזקים מאד במצות מילה, וזהו התחלה של ביטול תאות משגל, וכמבואר ברמב"ם שעל ידי מצות מילה מחלישין כח התאוה עיין שם.

וביטל תאות ממון: הוא על ידי מנהג ישראל קדושים (מגן אברהם הלכות חנוכה תרעא) שנוהגין הנערים לסובב על הפתחים עיין שם, היינו לקבץ צדקה בימי חנוכה, כי זה מראה על יציאת נשמות ישראל מתאוות ממון, עד שהם מוכנים לפזר ממונם לצדקה בכל עת.

נמצא שימי חנוכה הקדושים מגלין לנו עוצם כוחם של ישראל לצאת מכל התאות לגמרי, ולעלות ולהדבק בקדושתו יתברך, ואשרי מי שנתעורר מימי חנוכה הקדושים לעלות ולקדש עצמו בכל מיני קדושות, ויעזור לנו הקדוש ברוך הוא שנזכה לחנוכה כזו להתקדש בקדושה עליונה אמן סלה.